

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci

žalobkyně: **V. V.**
zastoupena Mgr. Lenkou Kroupovou, advokátkou
se sídlem Rooseveltova 459, 544 01 Dvůr Králové nad Labem

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
se sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 11. 2019, č. j. MPSV-2019/225844-918,
o příspěvek na péči,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 11. 2019, č. j. MPSV-2019/225844-918, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni k rukám právní zástupkyně náhradu nákladů řízení v částce 2 600 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Za žalobkyni byl dne 29. 9. 2016 podán návrh na zvýšení příspěvku na péči dle příslušných ustanovení zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“). Ke dni podání návrhu byla žalobkyně závislá na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II. (středně těžká závislost).

2. Správní orgán prvního stupně návrh zamítl rozhodnutím ze dne 27. 3. 2017, č. j. 5771/2017/DKL (dále též „prvoinstanční rozhodnutí“) a odvolání proti prvoinstančnímu rozhodnutí zamítl žalovaný správní orgán (rozhodnutím ze dne 18. 10. 2017, č. j. MPSV-2017/215055-918). Příspěvek na péči měl být nadále poskytován v původní výši 4 400 Kč měsíčně. Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 9. 7. 2018, č. j. 29 Ad 3/2018-36, zrušil zamítavé rozhodnutí o odvolání a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení. Žalovanému vytkl pochybení při skutkových zjištěních a porušení zásady vyjádřené v § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění (dále „správní řád“), tj. zásady zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Správní orgány podle soudu učinily svá rozhodnutí na základě neobjektivně, nedostatečně a neúplně zjištěného skutkového stavu věci, aniž by měly k dispozici dostatečnou podkladovou dokumentaci a aniž by odstranily diskrepanci mezi závěry z provedených sociálních šetření a lékařským nálezem. Soud poukázal na to, že z obsahu správního spisu vyplynulo, že žalobkyně samostatně nezvládá v rámci základní životní potřeby „výkon fyziologické potřeby“ provedení očisty a používání hygienických pomůcek, a u potřeby stravování je u ní reálně nepředstavitelné samostatné konzumování stravy pro problémy s horními i dolními končetinami; problematika byla i orientace žalobkyně v čase. Posudkovému orgánu bylo uloženo, aby sám schopnosti žalobkyně řádně zjistil, neboť ošetřující lékaři se jejími schopnostmi v posledním období nezabývali.
3. Žalovaný následně dne 20. 9. 2018 požádal posudkovou komisi Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „posudková komise“) o nové posouzení zdravotního stavu žalobkyně. Posudková komise pozvala na své jednání, které se konalo dne 27. 6. 2019, žalobkyni, ta se však nebyla schopna dostavit pro zdravotní problémy, posudková komise tedy vycházela z aktuálních lékařských zpráv doložených zmocněncem žalobkyně a dospěla k závěru, že žalobkyně byla v období od 29. 9. 2016 do 17. 6. 2018 závislá na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II. (středně těžká závislost), neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nebyla schopna zvládat šest základních životních potřeb (konkrétně mobilitu, oblékání a obouvání, tělesnou hygienu, péči o zdraví, osobní aktivity a péči o domácnost). V období od 18. 6. 2018 do 10. 7. 2019 byla žalobkyně závislá na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III. (těžká závislost), když nebyla schopna zvládat celkem sedm základních životních potřeb (kromě shora uvedeného nezvládala již i výkon fyziologické potřeby). Od 11. 7. 2019 je podle posudkové komise žalobkyně závislá na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni IV. (úplná závislost), neboť není schopna zvládat celkem deset základních životních potřeb (kromě shora uvedených též orientaci, komunikaci a stravování). V návaznosti na zjištění posudkové komise žalovaný vydal rozhodnutí ze dne 11. 11. 2019, č. j. MPSV-2019/225844-918 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým změnil prvoinstanční rozhodnutí tak, že zvýšil příspěvek na péči z částky 4 400 Kč na částku 8 800 Kč měsíčně od června 2018, a poté na částku 19 200 Kč měsíčně od července 2019. Ve zbylé části prvoinstanční rozhodnutí potvrdil.

II. Obsah žaloby

4. Žalobkyně namítla, že napadené rozhodnutí je postaveno na neúplném a nepřesvědčivém skutkovém zjištění a je v rozporu se správními spisy, v nichž nemá oporu. Uvedla, že z dostupné podkladové dokumentace vyplývá, že již ke dni 29. 6. 2016 nezvládala minimálně sedm základních životních potřeb, a proto by se měla již od tohoto data považovat za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III. (těžká závislost).

5. Zdůraznila, že napadené rozhodnutí vychází mimo jiné ze záznamu ze sociálního šetření ze dne 25. 10. 2016, z něhož vyplývá, že u ní byla posuzována schopnost péče o tyto základní životní potřeby: mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání, osobní hygiena, výkon fyziologické potřeby a léčebný režim. V lékařském posudku Okresní správy sociálního zabezpečení (dále jen „OSSZ“) Trutnov ze dne 19. 1. 2017 se však konstatuje, že nezvládá celkem šest základních životních potřeb, a to mobilitu, oblékání a obouvání, tělesnou hygienu, léčebný režim, osobní aktivity a péči o domácnost. Další čtyři posuzované schopnosti, které byly uvedeny v záznamu ze sociálního šetření, tj. orientace, komunikace, stravování a výkon fyziologické potřeby, však posudek OSSZ Trutnov žádným způsobem nehodnotil. Lékařka OSSZ Trutnov v posudku pouze upozornila na diskrepanci mezi zdravotní dokumentací (zprávou praktického lékaře z listopadu 2016) a sociálním šetřením ze dne 25. 10. 2016 ohledně výkonu fyziologické potřeby. Již z předchozího sociálního šetření, které bylo provedeno dne 9. 1. 2015, ale vyplynulo, že žalobkyně výkon fyziologické potřeby nezvládá. Totéž je patrné i ze záznamu o sociálním šetření ze dne 25. 10. 2016. Ačkoli Krajský soud v Hradci Králové v rozsudku ze dne 9. 7. 2018 upozornil na diskrepance mezi lékařským posudkem a záznamy o sociálním šetření ze dne 9. 1. 2015 a ze dne 25. 10. 2016, s tím, že z nich vyplývá plná inkontinence žalobkyně, napadené rozhodnutí vychází ze závěru, že praktická lékařka u žalobkyně inkontinenci moči neuváděla, inkontinence byla zmíněna pouze v propouštěcí zprávě z rehabilitačního pobytu od 21. 4. 2017 do 10. 5. 2017, a jiné zprávy o eventuální inkontinenci, její tíži a nutnosti předepisování inkontinenčních pomůcek doloženy nebyly. Uvedený závěr podle žalobkyně nemůže obstát, neboť již v záznamech o sociálním šetření se konstatuje, že je plně inkontinentní.
6. S ohledem na shora uvedené důvody žalobkyně navrhla zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný má za to, že napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě úplného a přesvědčivého posudku posudkové komise, je věcně správné a v souladu s právními předpisy.
8. V rámci rekapitulace skutkového stavu poukázal na to, že zdravotní stav žalobkyně byl posouzen nově poté, co jeho předchozí rozhodnutí bylo soudem zrušeno. Jelikož se žalobkyně z jednání posudkové komise omluvila z důvodu špatného zdravotního stavu, vycházela posudková komise z aktuálních lékařských zpráv, které jí na jednání předložil zmocněnec žalobkyně. K závěru, že žalobkyně od 18. 6. 2018 nezvládala celkem sedm základních životních potřeb, včetně výkonu fyziologické potřeby, posudková komise dospěla v důsledku změny medikace a zhoršení zdravotního stavu žalobkyně, což vyplývalo z dokumentace praktické lékařky. Žalobkyni totiž byly od 18. 6. 2018 pravidelně předepisovány inkontinenční pomůcky. Žalovaný zdůraznil, že před 18. 6. 2018 nebyly obtíže s inkontinencí, včetně její tíže a nutnosti předepisování inkontinenčních pomůcek, doloženy lékařskými nálezy, a neschopnost používat běžné inkontinenční pomůcky z podkladové dokumentace nevyplývala. Do 18. 6. 2018 rovněž nebylo u žalobkyně doloženo významné postižení funkce horních končetin, pro které by nezvládala obsluhu na WC či výměnu inkontinenčních pomůcek. Ze záznamu ze sociálního šetření ze dne 25. 10. 2016 také vyplynulo, že žalobkyně byla schopna

samostatně měnit polohy a přesunout se. Žalovaný proto uzavřel, že byla schopna používat samostatně např. pokojové WC.

9. V důsledku dalšího zhoršení zdravotního stavu žalobkyně, jež vyplynulo zejména ze zprávy praktické lékařky a zprávy MUDr. D. z RIAPS ze dne 15. 8. 2019, konstatující Alzheimerovu nemoc těžkého stupně, posudková komise uzavřela, že žalobkyně od 11. 7. 2019 nezvládá všech deset základních životních potřeb.
10. S ohledem na shora uvedené skutečnosti navrhl žalobu zamítnout.

IV. Replika žalobkyně

11. Žalobkyně v reakci na vyjádření žalovaného zopakovala, že plná inkontinence a celodenní nošení plenkových kalhotek ke dni 9. 1. 2015 a 25. 10. 2016 vyplývá z obou záznamů ze sociálního šetření, jež byla provedena v těchto dnech, a dále z posudku o zdravotním stavu ze dne 19. 1. 2017. Kromě uvedených dokumentů navrhla provést při jednání důkaz svědeckou výpovědí sociálních pracovníků, které u ní prováděly zmíněná sociální šetření. Navrhla rovněž výslech svého syna, který je jejím opatrovníkem.

V. Posouzení věci krajským soudem

12. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Soud nenařizoval jednání, neboť již na základě studia spisu a žalobních námitek dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí nemůže pro vady řízení obstát a bez jednání je nutné jej zrušit na základě § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., jak bude níže vysvětleno. Lze mít dále za to, že jednání by nemohlo pro věc přinést žádné nové a zásadní skutečnosti, které by již nevyplývaly z obsahu správních spisů a písemných vyjádření účastníků soudního řízení. Záznamy z obou provedených sociálních šetření i posudek o zdravotním stavu, které žalobkyně navrhla provést k důkazu u jednání soudu, jsou totiž založeny ve správním spisu a soud se s nimi při jeho studiu seznámil. Co se týče navržených výsledků sociálních pracovníků, které před čtyřmi až pěti roky prováděly u žalobkyně sociální šetření, soud je nepovažoval za nutné provést k důkazu, protože s ohledem na značný časový odstup od obou sociálních šetření by výslech sociálních pracovníků těžko přinesl podrobnější informace o jejich průběhu nežli ty, které vyplývají z obsahu písemných záznamů o sociálních šetřeních, vyhotovených bezprostředně po nich. O věci samé proto soud rozhodl bez jednání za podmínek uvedených v § 51 odst. 2 s. ř. s.
13. Po zhodnocení všech důkazů obsažených ve správním spisu jednotlivě i v jejich souhrnu podle § 77 odst. 2 s. ř. s. soud dospěl k závěru, že žaloba **je důvodná**.
14. Ze správního spisu soud zjistil následující rozhodné skutečnosti:
15. Dne 9. 1. 2015 proběhlo u žalobkyně sociální šetření. Ohledně výkonu fyziologické potřeby syn žalobkyně (její zmocněnec) uvedl, že si žalobkyně dojde na toaletu sama, ale už není schopna dokončit manuální vybavení stolice, musí jí v koupelně osprchovat. Na WC jsou instalována madla na vzepření. Inkontinentní vložky neužívá.
16. Dne 29. 9. 2016 zmocněnec podal za žalobkyni návrh na změnu výše přiznaného příspěvku na péči. Sociální šetření proběhlo dne 25. 10. 2016. K výkonu fyziologické potřeby uvádí záznam celodenní inkontinenci a nošení plenkových kalhotek. Dále je

uvedeno, že na stolici si občas nestihne včas dojít, po vykonání potřeby se nedokáže otřít, na toaletě je zvýšený nástavec, syn musí vyzývat k omytí rukou po použití toalety. U osobní hygieny je zmíněno, že žalobkyni myje syn.

17. Dne 19. 1. 2017 vypracovala lékařka OSSZ Trutnov posudek o zdravotním stavu žalobkyně. Vycházela přitom ze zdravotní dokumentace ošetřující lékařky MUDr. P., neurologického a rehabilitačního nálezu z průběhu roku 2016 a ze závěrů sociálního šetření provedeného dne 25. 10. 2016. Lékařka po uvedení diagnostického souhrnu uzavřela, že se u žalobkyně jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav postihující schopnost mobility, oblékání a obouvání, tělesné hygieny, péče o zdraví, osobních aktivit a péče o domácnost. Nezvládání výkonu fyziologické potřeby uvedeno nebylo. Stav žalobkyně podle lékařky odpovídá II. stupni závislosti, a to od 29. 9. 2016. Lékařka dále upozornila na diskrepanci mezi zdravotní dokumentací a sociálním šetřením ohledně výkonu fyziologické potřeby, když dle zprávy praktické lékařky z listopadu 2016 si žalobkyně na WC dojde, má nástavec.
18. Při projednání věci před správním orgánem prvního stupně dne 27. 3. 2017 zmocněnec žalobkyně nesouhlasil s předloženými doklady a žádal, aby bylo vzato v úvahu, že žalobkyně má těžce postižené ruce, tento stav nelze léčit, není schopna se po použití WC očistit a nosí pleny.
19. Během prvního odvolacího řízení byl zpracován posudek posudkové komise ze dne 3. 10. 2017. Posudková komise uvedla, že se u žalobkyně jedná o degenerativní změny nosných kloubů, hypomobilitu, stav po špatném hojení zlomeniny krčku levé stehenní kosti, léčené operativně se selháním osteosyntézy – vylomení šroubu a po luxaci cervikokapitální protéze a jejím odstranění po pádu v r. 2008 s následným zkrácením končetiny o 6 cm, dále uvedena gonartroza IV. st. oboustranně, koxartroza vpravo II. stupně. Žalobkyně dále trpí srdečním selháváním, uvedeny jsou: diastolická dysfunkce, normální systolická funkce, stav po městnavé srdeční dekompenzaci v 8/2014, mitrální regurgitace lehká až středně těžká, trikuspidální regurgitace středně těžká. Dále se u ní jedná o chronickou žilní insuficienci, varixy dolních končetin, otoky dolních končetin smíšené etiologie, chronickou renální insuficienci, hypertenzní nemoc, sekundární depresivní syndrom, močovou inkontinenci, stav po amputaci distálního článku II. prstu levé ruky v dětství, stav po operaci syndromu karpálního tunelu oboustranně – vlevo v r. 2010, vpravo v r. 2011, s dobrým pooperačním výsledkem. Posudková komise si vyžádala propouštěcí zprávu z Rehabilitačního ústavu v Hostinném z 21. 4. – 10. 5. 2017, odkud byla přeložena pro příznak akutní bronchitidy dne 10. 5. 2017 (pobyt do 19. 5. 2017) na interní oddělení nemocnice ve Dvoře Králové nad Labem, a uzavřela, že po prostudování podkladové dokumentace souhlasí s posouzením správního orgánu prvního stupně a s hodnocením II. stupně závislosti žalobkyně na pomoci jiné fyzické osoby. Z podkladové dokumentace neshledala u žalobkyně takovou tíži postižení duševních a smyslových schopností a funkčně významného postižení rukou, pro které by nebyla schopna zvládnout základní životní potřeby orientace a komunikace v rozsahu posudkových kritérií. Ke stravování posudková komise zdůraznila, že se zde hodnotí schopnost stravu si vybrat, dát na talíř a přesunout či jinak dopravit na místo konzumace, že lze akceptovat i konzumaci u kuchyňské linky, převážení na vozítku, chodítku s odkládacím prostorem i přenášení v závěsu v uzavřených nádobách apod., neboť přenášení stravy není součástí základní životní potřeby stravování. Obtíže s inkontinencí nejsou doloženy

lékařskými nálezy, neschopnost používat běžné inkontinenční pomůcky z podkladové dokumentace nevyplývá.

20. Z nově zpracovaného posudku posudkové komise ze dne 22. 10. 2019 soud zjistil, že žalobkyně nebyla jednání komise přítomna, neboť se dle zmocněnce nedostavila z důvodu špatného zdravotního stavu. Jednání posudkové komise byl přítomen zmocněnec žalobkyně, který dodal komisi aktuální lékařské zprávy ke zdravotnímu stavu žalobkyně. Posudková komise vycházela ve svých závěrech z posudkového spisu OSSZ Trutnov a spisu odvolacího orgánu, ze zdravotní dokumentace ošetřující praktické lékařky MUDr. P., z lékařských nálezů MUDr. P. ze dne 17. 6. 2019, 11. 7. 2019, z lékařské zprávy MUDr. D. z Psychiatrické ambulance Dvůr Králové nad Labem ze dne 15. 8. 2019 a ze záznamu ze sociálního šetření provedeného dne 25. 10. 2016. Posudková komise uvedla, že se u žalobkyně jedná o středně těžkou až těžkou Alzheimerovu demenci s progresí, degenerativní změny kolenních kloubů IV. stupně s omezením rozsahu hybnosti, degenerativní změny pravého kyčelního kloubu II. stupně bez omezení rozsahu hybnosti, stav po špatně zhojené zlomenině krčku levé stehenní kosti léčené operativně se selháním osteosyntézy a jejím odstranění a následným zkrácením končetiny o 6 cm, obezitu II. stupně. Dále žalobkyně trpí lehkou až středně těžkou mitrální regurgitací, středně těžkou trikuspidální regurgitací, vleklou žilní nedostatečností cév a varixy dolních končetin, vleklým selháváním ledvin s poruchou jejich vylučovací schopnosti, hypertenzí korigovanou léky, sekundárním depresivním syndromem a močovou inkontinencí. Žalobkyně je po operaci syndromu karpálního tunelu oboustranně s dobrým výsledkem, a po městnavé srdeční dekompenzaci. V dětství jí byl amputován článek II. prstu levé ruky. Posudková komise uzavřela, že žalobkyně od 29. 9. 2016 až do 17. 6. 2018 nezvládala pět základních životních potřeb - mobilitu, oblékání a obouvání, tělesnou hygienu, osobní aktivity, péči o zdraví a péči o domácnost. K výkonu fyziologické potřeby posudková komise nic neuvádí, pouze shrnuje, že zbývající základní životní potřeby nepovažovala za důvodné hodnotit jako nezvládané, protože zdravotní stav žalobkyně nenasvědčoval, že by trpěla závažným postižením zraku stupně praktické nevidomosti ani sluchu stupně praktické nedoslýchavosti, a její psychický stav byl přiměřený věku. Ode dne 18. 6. 2018 do 10. 7. 2019 posudková komise konstatovala, a to v důsledku změny medikace a zhoršení zdravotního stavu z doložené zdravotní dokumentace a diagnóz, že žalobkyně nezvládala celkem sedm základních životních potřeb - kromě shora uvedených i výkon fyziologické potřeby. Od 11. 7. 2019 konstatovala nezvládání všech deseti základních životních potřeb, a to opět v důsledku změny medikace a dalšího podstatného zhoršení zdravotního stavu, což bylo doloženo odbornými nálezy ze zdravotní dokumentace praktického lékaře a dalším odborným nálezem (viz shora). Žalobkyně trpí těžkým postižením hybnosti končetin (těžké omezení hybnosti nosných kloubů při stařecké slabosti) a její psychický stav dosahuje stupně těžké demence.
21. Pro posouzení věci je zásadní, zda žalovaný zjistil dostatečně skutkový stav z hlediska určení okamžiku vzniku závislosti žalobkyně na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III. (těžká závislost), neboť mezi účastníky řízení je sporné určení okamžiku, od něhož žalobkyně samostatně nezvládala v pořadí již sedmou základní životní potřebu - výkon fyziologické potřeby. Zatímco napadené rozhodnutí vychází ze závěrů posudkové komise ze dne 22. 10. 2019, podle nichž žalobkyně nezvládala celkem sedm základních životních potřeb, včetně výkonu fyziologické potřeby, až ode dne 18. 6. 2018, žalobkyně namítá, že z dostupné podkladové dokumentace ve správním spisu vyplývá, že již ke dni

29. 6. 2016 nezvládala minimálně sedm základních životních potřeb, a to včetně výkonu fyziologické potřeby.
22. Podmínky nároku na příspěvek na péči vycházejí z § 7 zákona o sociálních službách, kde je uvedeno, že příspěvek na péči se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby a nárok na něj mají osoby uvedené v § 4 odst. 1, které z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebují pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu podle stupně závislosti dle § 8, pokud jim tuto pomoc poskytuje např. osoba blízká.
23. Dle § 8 odst. 2 zákona o sociálních službách se osoba starší 18 let věku považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve **stupni II** (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb [písm. b)], **stupni III** (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb [písm. c)] a **stupni IV** (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb [písm. d)], **pokud současně vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.**
24. Z § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách plyne, že při posuzování stupně závislosti se hodnotí schopnost zvládat zde vyjmenované základní životní potřeby, z odst. 4 plyne, že při hodnocení schopností zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Odst. 5 téhož ustanovení upravuje uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě tak, že musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku.
25. **Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, v platném znění** (dále jen „vyhláška“).
26. Z § 1 vyhlášky vyplývá, že schopnost osoby zvládat základní životní potřeby pro účely určení stupně závislosti se hodnotí v přirozeném sociálním prostředí a s ohledem na věk fyzické osoby. Příslušný stupeň závislosti má být stanoven dle aktivit, které jsou pro jednotlivé základní životní potřeby vymezeny v příloze č. 1 k vyhlášce, přičemž pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, není schopna danou základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu (§ 2a vyhlášky).
27. Příloha č. 1 vyhlášky vymezuje schopnost zvládat základní životní potřeby. **Za schopnost zvládat výkon fyziologické potřeby** považuje stav, kdy osoba je schopna 1. včas používat WC, 2. zaujmout vhodnou polohu, 3. vyprázdnit se, 4. provést očistu, 5. používat hygienické pomůcky.

28. Za neschopnost zvládnání základní životní potřeby považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu, tj. ve smyslu zvládnání základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby (§ 1 odst. 4 vyhlášky).
29. Současně je při hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby nutné posoudit, zda z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností dostatečný k pravidelnému zvládnání základní životní potřeby a zda je fyzická osoba schopna rozpoznat, provést a zkontrolovat správnost zvládnutí základní životní potřeby, a přitom se přihlíží mimo jiné k tomu, zda dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav trvale ovlivňuje funkční schopnosti (srov. § 2 odst. 1 vyhlášky).
30. V řízeních, v rámci nichž je rozhodováno o příspěvku na péči, se musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách. Stěžejním důkazem v tomto řízení je lékařský posudek PK MPSV, a proto je na něho kladen požadavek úplnosti a přesvědčivosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009-53). Odborné závěry, které jsou v posudcích vysloveny, nemohou být přezkoumávány ze strany správních orgánů či soudů, neboť ty k takovému posouzení nedisponují potřebnými znalostmi (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 3 Ads 129/2014-24). V řízeních o žalobách proti rozhodnutím založeným na těchto posudcích proto správní soudy podrobují posudky testu jednoznačnosti, úplnosti a přesvědčivosti (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2013, č. j. 3 Ads 24/2013-34). Aby byl posudek jednoznačný, úplný a přesvědčivý, je třeba, aby se vypořádal se všemi relevantními podklady (viz § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách) a přezkoumatelnou úvahou z nich vyvodil podstatné závěry pro posouzení zdravotního stavu konkrétní osoby (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Ads 156/2014-28). Posudek posudkové komise tedy soudy hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam nesmí posudek z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti vzbuzovat žádných pochyb. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, a především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila.
31. Jelikož žalobkyně poukazovala především na záznamy ze sociálních šetření provedených ve dnech 9. 1. 2015 a 25. 10. 2016, a již v odvolání doručeném správnímu orgánu dne 6. 4. 2017 poukazovala na nedostatečná skutková zjištění v oblasti výkonu základních životních potřeb – výkonu fyziologické potřeby, ale i stravování, orientace a komunikace, měl se nově zpracovaný posudek posudkové komise ze dne 22. 10. 2019 vypořádat zejména s odvolacími námitkami. Jestliže tak neučinil, ačkoli již lékařka OSSZ Trutnov v posudku z 19. 1. 2017 upozornila na diskrepanci ohledně výkonu fyziologické potřeby tak, jak ji popisuje záznam ze sociálního šetření ze dne 25. 10. 2016 a zpráva praktické ošetřující lékařky z listopadu 2016, vzbuzuje tento posudek nutně pochybnosti ohledně své celistvosti, jelikož není jisté, zda se posudková komise zabývala všemi

rozhodujícími skutečnostmi. Ze záznamu ze sociálního šetření provedeného dne 25. 10. 2016 vyplývá, že žalobkyně nebyla schopna vždy použít včas WC a nebyla schopna ani provádět očistu. Syn zde uvedl, že si občas nestihne dojít na toaletu a že se nedovede otřít. K uvedeným skutečnostem se posudek posudkové komise ze dne 22. 10. 2019 vůbec nevyjadřuje. Posudek dále nezmiňuje mezi svými podklady ani záznam z předchozího sociálního šetření provedeného dne 9. 1. 2015. I z tohoto záznamu o sociálním šetření již lze vysledovat problémy žalobkyně s výkonem fyziologické potřeby tak, jak její zvládnutí chápe vyhláška č. 505/2006 Sb., která pod schopnost zvládnout výkon fyziologické potřeby zařazuje i schopnost provést očistu. V záznamu ze sociálního šetření ze dne 9. 1. 2015 se uvádí, že žalobkyně už není schopna dokončit manuální vybavení toalety, syn ji musí v koupelně osprchovat. Ani z pozdějšího záznamu ze sociálního šetření ze dne 25. 10. 2016 nevyplývá, že by žalobkyně byla schopna zvládnout výkon fyziologické potřeby (byť s využíváním běžně dostupných pomůcek jako jsou madla nebo inkontinenční pomůcky) takovým způsobem, který je běžný a obvyklý a lze jej označit za přijatelný standard ve smyslu § 1 odst. 4 vyhlášky. Naopak, z uvedeného záznamu je patrné, že žalobkyně výkon fyziologické potřeby, kam se řadí i provádění očisty, není schopna bez pomoci jiné osoby již samostatně zvládnout. I při projednání věci před správním orgánem prvního stupně dne 27. 3. 2017 upozorňoval syn žalobkyně na skutečnost, že se nedovede po použití WC sama očistit. Co se týče údajné neexistence obtíží s inkontinencí, lze shledat jednoznačný rozpor v posudku posudkové komise ze dne 3. 10. 2017, který v diagnostickém souhrnu konstatoval u žalobkyně močovou inkontinenci, aby následně uzavřel, že obtíže s inkontinencí nejsou doloženy lékařskými nálezy.

32. Ani v nově zpracovaném posudku ze dne 22. 10. 2019 se posudková komise k výkonu fyziologické potřeby ze strany žalobkyně vůbec nevyjádřila. Posudková komise ve vztahu k období do 17. 6. 2018 pouze shrnula, že nebyl důvod hodnotit zbývající základní životní potřeby jako nezvládané, protože zdravotní stav žalobkyně nenásvědčoval, že by trpěla závažným postižením zraku stupně praktické nevidomosti ani sluchu stupně praktické nedoslýchavosti, a její psychický stav byl přiměřený věku. Takové konstatování je však jen obecnou frází, která nijak nereaguje na konkrétní případ žalobkyně ani na opakovaně vznášené námitky jejího syna a zmocněnce. Nelze souhlasit s žalovaným, že se posudková komise vypořádala v posudku se všemi rozhodujícími skutečnostmi a vydala přesvědčivý a objektivní posudkový závěr. Ač je ze záznamů ze sociálního šetření ze dne 25. 10. 2016 i ze dne 9. 1. 2015 zřejmé, že žalobkyně nebyla schopna vždy použít včas WC a zejména nebyla schopna provádět očistu, posudek se k uvedeným skutečnostem vůbec nevyjadřuje. Není z něj zřejmé, proč posudková komise určila počátek závislosti ve stupni III. právě od 18. 6. 2018, ani proč do tohoto dne hodnotila konkrétně výkon fyziologické potřeby jako samostatně zvládaný. Odůvodnění posudku je obecné a nekonkrétní, posudková komise se nevyrovnala se závěry sociálního šetření ze dne 25. 10. 2016 a nezmiňuje mezi svými podklady ani záznam z předchozího sociálního šetření provedeného dne 9. 1. 2015, ačkoli již v něm lze vysledovat problémy žalobkyně s výkonem fyziologické potřeby tak, jak její zvládnutí chápe vyhláška č. 505/2006 Sb. Diskrepance přitom zmínila již lékařka OSSZ Trutnov v posudku ze dne 19. 1. 2017 a krajský soud tuto skutečnost vytkl žalovanému již v předchozím rozsudku ze dne 9. 7. 2018. Přesto se k ní posudková komise nevrátila a žádným způsobem ji nevysvětlila.
33. Krajský soud proto opětovně dospěl k závěru, že žalovaný správní orgán nezjistil úplně a přesvědčivě skutečný stav věci. Stále zůstává nevypořádan zejména obsah záznamu ze

sociálního šetření provedeného dne 25. 10. 2016, který žalovaný setrvale ignoruje, ačkoli jde o podklad pro meritorní rozhodnutí ve smyslu § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách. Z tohoto záznamu vyplývá, že žalobkyně již tehdy nezvládla samostatně provést očistu po použití WC, trpěla celodenní inkontinencí, nosila plenkové kalhotky a fyziologickou potřebu občas nestihla vykonat na WC. Močovou inkontinenci přitom konstatoval u žalobkyně již první posudek ze dne 3. 10. 2017 a určité problémy se samostatným zvládáním výkonu fyziologické potřeby jsou uvedeny i v záznamu ze sociálního šetření ze dne 9. 1. 2015. Skutková zjištění plynoucí z těchto podkladů jednoznačně odporují způsobu, jakým vymezuje schopnost zvládat základní životní potřebu - výkon fyziologické potřeby, příloha č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb. Podle uvedeného právního předpisu totiž spadá pod výkon fyziologické potřeby mimo jiné i schopnost člověka včas používat WC a provést očistu. Žalovaný uvedené vymezení zcela přechází. Opomíjí i absenci hodnocení výkonu fyziologické potřeby v posudku posudkové komise.

34. Krajský soud tudíž opětovně zjistil vady řízení spočívající v nedostatečném skutkovém zjištění. Tyto vady vedly k vydání napadeného rozhodnutí, které je v rozporu se základní zásadou správního řízení vyjádřenou v ustanovení § 3 správního řádu, tj. požadavkem, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu nezbytném pro soulad úkonu správního orgánu s požadavky uvedenými v § 2 správního řádu, tj. zejména se zásadou zákonnosti. Napadené rozhodnutí je rovněž v rozporu se zákonem o sociálních službách a vyhláškou č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, v platném znění. Soud jej proto zrušil bez jednání pro vady řízení podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, neměl oporu ve spisech. Na základě § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení, v němž bude žalovaný vázán právním názorem vysloveným soudem v tomto rozsudku, zejména v bodech 31 až 33 shora (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Žalovaný tak v dalším řízení zohlední záznamy ze sociálního šetření ze dne 9. 1. 2015 a 25. 10. 2016, jakož i diagnostický souhrn onemocnění žalobkyně v posudku posudkové komise ze dne 3. 10. 2017, který zmiňuje močovou inkontinenci. Uvedené podklady nasvědčují, že žalobkyně nezvládala samostatně základní životní potřebu výkon fyziologické potřeby dávno před datem 18. 6. 2018. Jestliže žalovaný setrvá na opačném skutkovém závěru, že žalobkyně nezvládala celkem sedm základních životních potřeb včetně výkonu fyziologické potřeby teprve ode dne 18. 6. 2018, poté přesvědčivě a řádně vysvětlí, jak k tomuto závěru dospěl a proč měla být žalobkyně do dne 18. 6. 2018 v tomto ohledu zcela samostatná.
35. Co se týče žalobní námitky, podle níž neměla žalobkyně zvládat samostatně minimálně sedm základních životních potřeb již ode dne 29. 6. 2016, soud je nucen konstatovat, že není zřejmé, z čeho uvedené datum vychází, když žádost o změnu výše příspěvku na péči byla za žalobkyni podána až 29. 9. 2016 a ani lékařské zprávy toto datum nezmiňují.

36. Náklady řízení

37. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl na základě § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.
38. Žalobkyni, která byla ve věci úspěšná a byla zastoupena advokátkou, náleží náhrada nákladů právního zastoupení ve výši dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), v platném znění

(dále jen „a.t.“). V souladu s § 9 odst. 2 a. t. činí tarifní hodnota 5 000 Kč. Podle § 7 bod 3 a. t. náleží právní zástupkyni žalobkyně odměna ve výši 1 000 Kč za každý ze dvou úkonů právní služby (převzetí a příprava zastoupení dle § 11 odst. 1 písm. a) a. t. a návrh ve věci samé dle § 11 odst. 1 písm. d) a. t.), a dále náhrada hotových výdajů dle § 13 odst. 1 a 3 a. t. ve výši 300 Kč za každý ze dvou úkonů právní služby. Náhrada nákladů řízení tedy činí celkem 2 600 Kč.

39. Na základě § 64 s. ř. s. a ustanovení § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, je žalovaný povinen zaplatit náhradu nákladů řízení k rukám právní zástupkyně žalobkyně.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 23. července 2020

JUDr. Ivona Šubrtová v. r.
samosoudkyně